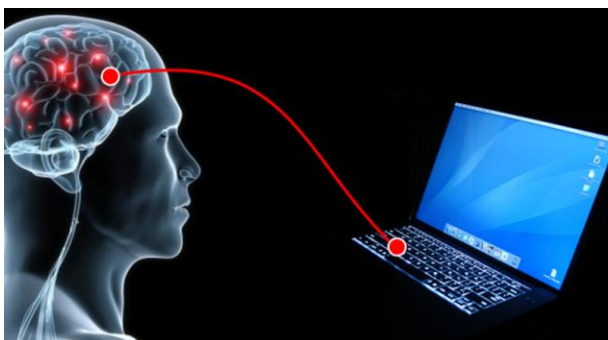

A Facebook is belemászna a legtitkosabb gondolatainkba

Nem is az a félelmetes, hogy a lehetőséghez egyre közelebb kerülnek, hanem hogy mit gondolnak erről *Zuckerbergék*.

Két éve jelentette be a Facebook, hogy olyan agy-gép interfészt akar kifejleszteni, amivel képesek leszünk percenként akár 100 szót is legépelni csak a gondolatainkkal. (*Elon Musk* is 2017-ben jelentette be a hasonló megoldáson dolgozó *Neuralink* cégének elindítását.) A kutatásnak megvannak az első kézzel fogható eredményei.

A San Francisco-i Kaliforniai Egyetem kutatócsapata a *Nature Communications*ban publikálta azt a tanulmányt, ami szerint sikerült olyan agyi dekódert fejleszteniük, ami elég jó pontossággal – de még közel sem tökéletesen – képes a gondolatokat szöveggé alakítani. A kutatás megfogalmazott célja természetesen csakis pozitív lehet: olyan embereknek biztosít például kommunikációs lehetőséget, akik valamilyen sérülés következtében például elveszítették beszédképességüket.

Fontos eredményeket értek el

Magát a kutatást a Kaliforniai Egyetemen végezték, a Facebook csupán finanszírozta az *Edward Chang* idegkutató által vezetett csapat munkáját, a hasznosításból azonban nagyon is ki szeretné venni a részét.

Maga az ötlet nem új, az elektroencefalográfia segítségével már komoly eredményeket értek el a közvetlen agyi irányítás terén, de ehhez jobbra szükség volt arra, hogy az agyba műtéti módszerrel juttassanak be elektródákat. Az egyetemi kutatócsapat azonban eljutott odáig, hogy képes volt külső érzékelőkkel dekódolni emberek azt az agytevékenységét, ami beszélgetés (pontosabban kérdés–válasz típusú interakció) során történik, és a gondolatokat meg tudta jeleníteni egy számítógép képernyőjén nagyjából 60–70 százalékos pontossággal.

Ez még a természetes kommunikációhoz nagyon rossz arány, de fontos lépést volt ahhoz, hogy elérjék ez első célt: 100 szó/perces dekódolási sebességet 17 százalékos felismerési hibaarány mellett.

A Facebookot ezt az eredményt szeretné felhasználni egy olyan headset fejlesztéséhez, amely első körben legalább néhány, az AR/VR (Augmented Reality/Virtual Reality) rendszerek irányításához szükséges parancsot képes felismerni. Szerintük ugyanis – ahogy azt a *Nature*-publikációhoz kapcsolódó blogbejegyzésben írják – a kiterjesztett valóság lehetővé teszi, hogy az emberek zökkenőmentesen kapcsolódjanak a körülöttük lévő világhoz és egymáshoz – jelentsen ez bármit is. Ehhez pedig a legjobb megoldás az agy-komputer interfész. Az eszköz terve olyannyira konkrét, hogy a Facebook az év végéig szeretné bemutatni a headset prototípusát. Arról azonban semmit sem árultak el, hogy az mire lesz képes, és milyen módszerrel dekódolja az agytevékenységet.

A cél – természetesen – a közjó, amire senki sem mondhat nemet: jelen esetben a beszédképességüket elvesztő emberek számára lehetővé tenni a kommunikációt.

Küszöbön a magánélet végleges felszámolása?

De azért van itt más is, amiről a már idézett Facebook-poszt is beszél. Képzeljünk el egy olyan világot, ahol úgy élvezhetnénk például egy

okostelefon minden tudását, szórakoztató és hasznos funkcióit, hogy nem kellene megérintenünk. Vagy amelyben értelmes módon lehet kapcsolatba lépni másokkal minden külső zavaró tényezőtől, földrajzi kötöttségtől vagy akár testi képességek hiányától függetlenül – írják a posztban. Képzeljük el...

Mark Zuckerberg egy idén februárban adott interjújában bővebben is kifejtette, mire is gondol. Egy ilyen rendszerrel nincs szükség a gondolataink szabad áramlását lassító gépelésre, hiszen elménkkel gépelünk, verbális interakciókra, mert az interfésszel agyunk kapcsolódik a digitális világhoz.

Az interjúban persze rákérdeztek arra is, hogy egy ilyen eszköz mennyiben veszélyezteti egyéni integritásunkat, egyedül maradáshoz való jogunkat. Ezt azonban Zuckerberg nem tudta megítélni (a Facebook alakulását látva valószínűleg nem is

foglalkoztatja különösebben a kérdés). A technológiában csupán egy olyan eszközt lát, ami az embereket újabb lehetőségekkel ajándékozta meg.

A MIT Technology Review, amely szintén foglalkozik a Facebook mostani bejelentéssel, azonban felvet egy nem is kicsi problémát. A Duke Egyetem professzora, *Nita Farahany*, aki az ilyen kutatások etikai oldalát kutatja, azt nyilatkozta a tudományos lapnak, hogy egyelőre még az agy az egyetlen biztonságos helye gondolataink és fantáziáink szabadságának.

Ha nem találunk ki ennek védelmére hatékony megoldást, akkor nagyon közel kerülhetünk a magánélet végső határainak lebontásához.

Forrás: <https://bitport.hu/a-facebook-a-gondolatainkba-is-belemaszna>

Válogatta: Fonyó Istvánné